

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ

Πιστοποίηση eSafety (eSafety Label)

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

Τομέας Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας

Δεκέμβριος 2013

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Μέρος της έκδοσης συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του Προγράμματος Safer Internet και του Έργου CyberEthics GIV.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 2013

Το παρόν βιβλιάριο του Έργου με τίτλο *Εκπαιδευτικό πακέτο: Ασφαλές σχολείο για το διαδίκτυο*, του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου διατίθεται σύμφωνα με άδεια Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Παρόμοια Διανομή (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>). Από την άδεια αυτή εξαιρούνται όσα μέρη του υλικού δηλώνουν διαφορετική άδεια χρήσης.

ISBN σειράς: 978-9963-0-9168-3

ISBN βιβλίου: 978-9963-0-9173-7

Συγγραφή υλικού:

Μαρία Κωνσταντίνου
Αναστασία Οικονόμου

Προσαρμογή υλικού
στα ελληνικά:

Μαρία Κωνσταντίνου
Άρης Λούβρης, Ενημερωτικός Κόμβος Πανελλήνιου Σχολικού
Δικτύου: *Ασφάλεια στο διαδίκτυο*

Η Πιστοποίηση eSafety (eSafety Label) είναι Πρόγραμμα το οποίο διαχειρίζεται το European Schoolnet και φιλοξενείται στον ιστοχώρο <http://www.esafetylabel.eu>

Εποπτεία υλικού:

Αναστασία Οικονόμου

Επιμέλεια υλικού:

Μαρία Κωνσταντίνου

Γλωσσική επιμέλεια:

Μαρία Παπαλεοντίου

Σχεδιασμός εξωφύλλου:

Ελένη Ηλιάδου, Π.Ι.Κ.

Σχεδιασμός συσκευασίας:

Θεόδωρος Κακουλλής

Γενικός συντονισμός –
Γενική επιμέλεια:

Αναστασία Οικονόμου

Κώδικας δεοντολογίας

Η άντληση πληροφοριών, η χρήση και ο πολλαπλασιασμός υλικού από το παρόν βιβλιάριο και τον συνοδευτικό ψηφιακό δίσκο* (CD/DVD) επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση της ανεπιφύλακτης αποδοχής των παρακάτω όρων:

1. Η χρήση του βιβλιαρίου και του συνοδευτικού ψηφιακού δίσκου (CD/DVD) υπόκειται στις διατάξεις των κυπριακών και των διεθνών νόμων, στις επιταγές του εθνικού δικαίου, καθώς επίσης και στην υποχρέωση σεβασμού των χρηστών ηθών. Όλες οι πληροφορίες, οι οποίες περιέχονται, διατίθενται στους χρήστες για αυστηρά προσωπική χρήση για σκοπούς πληροφόρησης, μελέτης ή πραγματοποίησης διδασκαλίας. Η χρήση, αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση του υλικού, ολική ή μερική, με οποιοδήποτε άλλο μέσο, ηλεκτρονικό ή έντυπο, επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία που θα αντληθούν δεν θα χρησιμοποιηθούν παραπλανητικά, ενώ υφίσταται και η υποχρέωση, σε περίπτωση οποιασδήποτε χρήσης, να αναφέρεται ο δημιουργός.
2. Το επιμορφωτικό υλικό του βιβλιαρίου δίνεται σύμφωνα με την άδεια Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Παρόμοια Διανομή (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>). Το υλικό είναι ελεύθερο για διανομή (για αναπαραγωγή, διανομή, παρουσίαση στο κοινό του Προγράμματος) και για διασκευή (μπορείτε να τροποποιήσετε το υλικό, αρκεί αυτό να γίνεται με ηθικό τρόπο), υπό την προϋπόθεση ότι θα πρέπει να γίνεται αναφορά στο Πρόγραμμα με τον τρόπο που έχει οριστεί από τον δημιουργό ή τον χορηγό άδειας (χωρίς, όμως, να εννοείται με οποιονδήποτε τρόπο ότι εγκρίνουν εσάς ή τη χρήση του υλικού από εσάς). Νοείται ότι κάθε μία από τις παραπάνω συνθήκες μπορεί να παρακαμφθεί, αν πάρετε άδεια από τον κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων. Επίσης, όταν ένα έργο ή κάποιο από τα μέρη του είναι διαθέσιμο στον δημόσιο τομέα, σύμφωνα με εφαρμοστέο δίκαιο, αυτό δεν επηρεάζεται με κανέναν τρόπο από την άδεια. Σε καμία περίπτωση δεν επηρεάζεται από την άδεια οποιοδήποτε από τα παρακάτω δικαιώματα:
 - η σωστή δοσοληψία σας ή εύλογη χρήση ή άλλοι εφαρμοστέοι περιορισμοί και εξαιρέσεις δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
 - τα ηθικά δικαιώματα του δημιουργούΔιευκρινίζεται ότι μπορεί να υπάρχουν δικαιώματα άλλων ατόμων είτε στο έργο αυτό καθ' εαυτό είτε στο πώς αυτό χρησιμοποιείται, όπως δικαιώματα δημοσιότητας ή δικαιώματα περί ιδιωτικής ζωής. Σημειώνεται ότι για κάθε νέα χρήση ή διανομή, πρέπει να καταστήσετε σαφείς στους άλλους τους όρους της άδειας αυτού του υλικού. Ο καλύτερος τρόπος, για να το πράξετε αυτό, είναι να δημιουργήσετε έναν σύνδεσμο με τον διαδικτυακό τόπο αυτής της ιστοσελίδας <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>
Προσοχή: Από την άδεια αυτή εξαιρείται οποιοδήποτε υλικό του εκπαιδευτικού πακέτου αναφέρει διαφορετική άδεια χρήσης ή προέρχεται από άλλον δημιουργό.
3. Οι πάσης φύσεως πληροφορίες και το υλικό που περιλαμβάνονται σε αυτό το βιβλιάριο και τον συνοδευτικό ψηφιακό δίσκο (CD/DVD) παρέχονται χωρίς καμιά απολύτως εγγύηση οποιουδήποτε είδους. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο δεν εγγυάται για την ορθότητα και την ακρίβεια των πληροφοριών του βιβλιαρίου και του συνοδευτικού ψηφιακού δίσκου (CD/DVD), οι οποίες εκφράζουν μόνο τις απόψεις των συντακτών τους και αποτελούν πνευματική ιδιοκτησία τους. Ο χρήστης τις χρησιμοποιεί με αποκλειστικά δική του ευθύνη και το

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ουδεμία ευθύνη, άμεση ή έμμεση, φέρει για τυχόν ζημιά του χρήστη από τη χρήση των στοιχείων και πληροφοριών που περιέχονται είτε στο βιβλιάριο είτε στον συνοδευτικό ψηφιακό δίσκο (CD/DVD).

4. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο δεν φέρει καμία ευθύνη για το περιεχόμενο των προταθέντων δικτυακών τόπων και δεν ευθύνεται για τυχόν ζημιά, η οποία μπορεί να προκληθεί από τη χρήση τους. Επιπλέον, δεν φέρει ευθύνη για την πολιτική ασφαλείας των προταθέντων δικτυακών τόπων ούτε και για τον τρόπο διαχείρισης των ηλεκτρονικών επισκεπτών τους. Επίσης, ουδεμία ευθύνη -άμεση ή έμμεση- φέρει για τυχόν ζημιά του επισκέπτη από την κακή χρήση είτε των προταθέντων δικτυακών τόπων είτε των στοιχείων που περιέχονται σ' αυτούς.
5. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες, οι οποίες φιλοξενούνται στο βιβλιάριο και τον συνοδευτικό ψηφιακό δίσκο (CD/DVD), εκφράζουν την άποψη των δημιουργών τους και όχι κατ' ανάγκη την άποψη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.
6. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο δεν ευθύνεται για τυχόν διακοπή λειτουργίας ή τροποποίηση των προταθέντων δικτυακών τόπων, καθώς και των παρεχόμενων υπηρεσιών.
7. Στο βιβλιάριο και τον συνοδευτικό ψηφιακό δίσκο (CD/DVD) περιλαμβάνονται υλικό, αναφορές στη σήμανση του βιβλιαρίου/υλικού (σήματα υπηρεσιών - λογότυπα, σήματα εμπορίου κτλ.), καθώς και άλλο περιεχόμενο που προστατεύεται και η χρήση του πρέπει να ακολουθεί τις σχετικές διατάξεις του νόμου.
8. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο δεν ευθύνεται για τυχόν εμφάνιση προσωπικών δεδομένων, τα οποία εμφανίζονται στο βιβλιάριο και τον συνοδευτικό ψηφιακό δίσκο (CD/DVD).

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 2013

* Το επιμορφωτικό υλικό του βιβλιαρίου, μαζί με επιπρόσθετο υλικό, βρίσκεται στον συνοδευτικό ψηφιακό δίσκο (CD/DVD) και στη διαδικτυακή πύλη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου, στη διεύθυνση <http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΒΙΒΛΙΑΡΙΟ
2	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ <i>ΑΣΦΑΛΕΣ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ</i>
3	ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
4	ΧΡΗΣΙΜΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
5	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ <i>ΜΙΚΡΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ</i>
6	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ eSafety
ΠΑΙΧΝΙΔΙ <i>Play Decide</i>	
ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ DVD	

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	Σελίδα
Εισαγωγή	9
Στόχος της Πιστοποίησης eSafety	11
Περιγραφή διαδικασίας της Πιστοποίησης eSafety	11
Το εργαλείο αυτοαξιολόγησης	13
Το σχέδιο δράσης	13
Πολιτική Ορθής Χρήσης	14
Forum – Χώρος συζητήσεων	14
Ενημερωτικά δελτία eSafety	14
Διαχείριση περιστατικών	15
Οδηγίες για τη διαδικτυακή πύλη του eSafety Label	16
Δείγματα περιεχομένου eSafety Label	
Δείγμα ενημερωτικού δελτίου: <i>Χρήση των κινητών τηλεφώνων στο σχολείο</i>	17
Δείγμα λίστας ελέγχου: <i>Χρήση των κινητών τηλεφώνων στο σχολείο</i>	18
Δείγμα ενημερωτικού δελτίου: <i>Πολιτική Ορθής Χρήσης</i>	19
Δείγμα προτύπου: <i>Πολιτική Ορθής Χρήσης Τ.Π.Ε. για το προσωπικό του σχολείου</i>	20

Εισαγωγή

Τα σχολεία θα πρέπει να παρέχουν ένα ασφαλές περιβάλλον και ασφαλή πρόσβαση στις διαδικτυακές τεχνολογίες ως μέρος της διδακτικής και μαθησιακής εμπειρίας. Η Πιστοποίηση *eSafety* στοχεύει στο να βοηθήσει τα σχολεία στην πρόκληση αυτή, για να παρέχουν ένα ασφαλές και πλούσιο σε εμπειρίες περιβάλλον για τους μαθητές και το εκπαιδευτικό προσωπικό. Για να γίνει αυτό και για να προσφέρουν τα σχολεία στους μαθητές θετικές διαδικτυακές εμπειρίες χρειάζεται ισχυρή σχολική πολιτική και ένα σχέδιο δράσης για την ασφάλεια στο διαδίκτυο. Η Πιστοποίηση *eSafety* έχει ως στόχο τη στήριξη των σχολείων για τον σκοπό αυτόν, μέσω της δικτυακής πύλης *eSafety Label* (<http://www.esafetymlabel.eu>).

Η Πιστοποίηση *eSafety* είναι ένα Πρόγραμμα με πολλούς εμπλεκόμενους φορείς, το οποίο προέκυψε αφού ένας αριθμός από κορυφαίες εταιρείες (Kaspersky Lab, Liberty Global, Microsoft, Telefonica) και ευρωπαϊκά υπουργεία παιδείας (Φλαμανδικό Βέλγιο, Ιταλία και Πορτογαλία) αναγνώρισαν τις αυξανόμενες ανάγκες των σχολείων για βοήθεια και αποφάσισαν να ενώσουν τις δυνάμεις τους με το European Schoolnet, για να καλύψουν το κενό. Η κοινοπραξία έχει την υποστήριξη στις δράσεις της μέσω των αντίστοιχων υπουργείων παιδείας και εκπαιδευτικών οργανισμών στην Αυστρία, στην Εσθονία, στην Ισπανία, στην Τσεχική Δημοκρατία, στην Ιταλία, στο Φλαμανδικό Βέλγιο, στην Πορτογαλία, στην Κύπρο και στην Ελλάδα.

Πλέον το *eSafety Label* είναι ανοικτό σε όλα τα σχολεία και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, μέσω και του ευρωπαϊκού Έργου *CyberEthics* στο οποίο συμμετέχει, ανέλαβε την προσαρμογή της πύλης στα ελληνικά σε συνεργασία με το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο και συγκεκριμένα με λειτουργούς του ενημερωτικού κόμβου για την Ασφάλεια στο διαδίκτυο.

Μέσω του *eSafety Label* θα μπορείτε να αποκτήσετε πρόσβαση σε πληροφορίες, οι οποίες θα σας επιτρέψουν να προβλέψετε και να αντιμετωπίσετε περιστατικά που αφορούν στην ηλεκτρονική ασφάλεια, εντός και εκτός του σχολείου. Παράλληλα, αποτελεί μια μορφή πιστοποίησης, την οποία τα σχολεία μπορούν να διεκδικήσουν, υποβάλλοντας το έντυπο αξιολόγησης στην ιστοσελίδα του *eSafety Label*. Το έμβλημα της Πιστοποίησης *eSafety* μπορεί να προβληθεί στην ιστοσελίδα των σχολείων που

έχουν εκπληρώσει επιτυχώς μια σειρά από κριτήρια, τα οποία έχουν συμφωνηθεί από τα υπουργεία παιδείας που συμμετείχαν στη δημιουργία του *eSafety Label*. Επομένως, το έμβλημα της Πιστοποίησης *eSafety* επιδεικνύει σε γονείς και άλλους ότι η ασφάλεια στο διαδίκτυο λαμβάνεται σοβαρά από τη διοίκηση του σχολείου.

Ακόμη, μέσω του *eSafety Label*, δίνονται δυνατότητες για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και προωθείται η συζήτηση και ανταλλαγή υλικού και εμπειριών μεταξύ εκπαιδευτικών που αντιμετωπίζουν παρόμοια περιστατικά. Πέρα από το γεγονός ότι αποτελεί πύλη για τους εκπαιδευτικούς, το *eSafety Label* επιτρέπει στις κυβερνήσεις να αποκτήσουν καλύτερη κατανόηση των ζητημάτων που αντιμετωπίζουν τα σχολεία και να διακρίνουν τις περιοχές που χρειάζονται περισσότερη προσοχή. Επιπρόσθετα, το σχολείο έρχεται σε επαφή με φορείς που παρέχουν κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένων των Εθνικών Κέντρων Ασφαλούς Διαδικτύου, τα οποία μπορούν να παρέχουν ευρύ φάσμα υλικού.

Ακόμη και αν ένα σχολείο δεν επιθυμεί να αποκτήσει την πιστοποίηση *eSafety School*, μπορεί να χρησιμοποιήσει την πύλη για να εντοπίσει υλικό, ούτως ώστε να βελτιώσει το περιβάλλον του σχολείου.

Μέσω της πύλης του *eSafety*:

- Θα αξιολογήσετε τις επιδόσεις σας με βάση πανευρωπαϊκά πρότυπα, συμπληρώνοντας ένα έντυπο αξιολόγησης.
- Θα πάρετε ένα σχέδιο δράσης προσαρμοσμένο στις ανάγκες σας, σύμφωνα με το έντυπο αξιολόγησης, για να βελτιώσετε την πρακτική σας. Το σχέδιο δράσης θα σας καθοδηγήσει, για να προσφέρετε ένα ασφαλές, τεχνολογικά πλούσιο, περιβάλλον για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς.
- Θα εντοπίσετε και θα παραπεμφθείτε σε χρήσιμο υλικό και πηγές υλικού που περιλαμβάνει πρακτικές λίστες ελέγχου και ενημερωτικά δελτία.
- Θα λάβετε καθοδήγηση, για να δημιουργήσετε την «Πολιτική του σχολείου για την ασφάλεια στο διαδίκτυο» και την «Πολιτική Ορθής Χρήσης του σχολείου».
- Θα συνδεθείτε με την κοινότητα των σχολείων του *eSafety*, ώστε να ανταλλάξετε καλές πρακτικές και να εντοπίσετε απαντήσεις στις απορίες σας.
- Θα μπορέσετε να πιστοποιηθείτε ως σχολείο *eSafety*. Κάθε σχολείο που κατέχει την πιστοποίηση, μπορεί να προβάλει το έμβλημα της πιστοποίησης στις ιστοσελίδες και τις εκδόσεις του.

Στόχος της Πιστοποίησης eSafety

Η Πιστοποίηση eSafety έχει ως στόχο την υποστήριξη των σχολείων για ένα ασφαλέστερο σχολείο για το διαδίκτυο. Μέσω της διαδικτυακής πύλης eSafety.eu και εργαλείων που φιλοξενεί η πύλη αυτή, οι σχολικές μονάδες καθοδηγούνται προς τη διαμόρφωση πολιτικής ορθής αξιοποίησης του διαδικτύου μέσα από εξατομικευμένο σχέδιο δράσης. Ακολουθώντας εργαλεία αξιολόγησης, λίστες ελέγχου και πρότυπα, μια σχολική μονάδα μπορεί να υποστηρίξει την αίτησή της για χάλκινη, ασημένια ή χρυσή πιστοποίηση. Παράλληλα, η Πιστοποίηση eSafety δίνει την ευκαιρία στα σχολεία να ενταχθούν σε κοινότητες σχολείων και να συμμετέχουν σε συζητήσεις, δράσεις και άλλες ενέργειες για να επιτύχουν αποτελεσματική χρήση του διαδικτύου.

Περιγραφή διαδικασίας της Πιστοποίησης eSafety

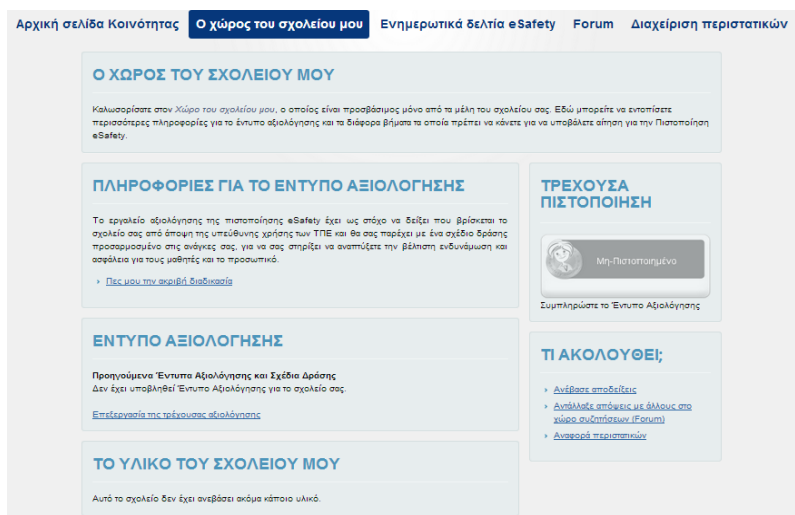
Μέσα από ένα διαδικτυακό περιβάλλον, η κάθε σχολική μονάδα έχει τον δικό της χώρο εργασίας, αποθήκευσης και επεξεργασίας περιεχομένου, έχει τη δυνατότητα συμμετοχής σε κοινότητες σχολείων και εκπαιδευτικών για την ανταλλαγή εμπειριών, περιεχομένου και καλών πρακτικών και, τέλος, έχει τη δυνατότητα ανατροφοδότησης από ειδικούς στο θέμα της ασφαλούς αξιοποίησης του διαδικτύου.

Το Πρόγραμμα Πιστοποίησης eSafety είναι προσβάσιμο από τη διαδικτυακή σελίδα <http://www.esafetylabel.eu> (εικόνα 1).

Εικόνα 1: Διαδικτυακή σελίδα eSafety Label

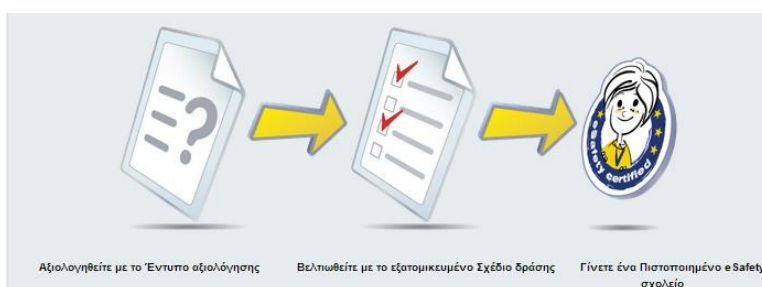
Στη σελίδα αυτή, ο χρήστης έχει πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικές με την ασφαλή χρήση του διαδικτύου και τη δυνατότητα να ενταχθεί στη διαδικασία πιστοποίησης. Το πρώτο βήμα της διαδικασίας είναι ο καθορισμός της χώρας και του σχολείου που θα ενταχθεί στη διαδικασία πιστοποίησης. Ακολουθώντας, ενεργοποιείται στην ιστοσελίδα «Ο χώρος του σχολείου μου» (εικόνα 2), ο οποίος είναι ένας κοινός χώρος για τους εκπαιδευτικούς του σχολείου. Στον χώρο αυτόν, ο χρήστης θα κληθεί να δημιουργήσει το προφίλ του σχολείου του και θα εντοπίσει το έντυπο αξιολόγησης. Με την υποβολή των απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης, αναπτύσσεται ένα εξατομικευμένο σχέδιο δράσης για το σχολείο.

Εικόνα 2: Η σελίδα «Ο χώρος του σχολείου μου»

Το σχέδιο δράσης δίνει κάποιες προτάσεις, κατευθυντήριες γραμμές και πόρους, για να βελτιώσει το σχολείο το επίπεδο της ηλεκτρονικής ασφάλειας που προσφέρει. Το κάθε σχολείο καλείται να αναλάβει δράση με βάση τις εισηγήσεις αυτές. Το Πρόγραμμα διαθέτει πλούσιο υλικό μέσα από ενημερωτικά δελτία και λίστες ελέγχου με δείκτες, ούτως ώστε να ενισχύσει την προσπάθεια των εκπαιδευτικών του σχολείου να αντιμετωπίσουν τις αδυναμίες που εντόπισαν μέσα από τη διαδικασία αυτοαξιολόγησης της σχολικής τους μονάδας και να υλοποιήσουν ενέργειες βάσει του σχεδίου δράσης. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να πάρουν περισσότερες πληροφορίες για τα ζητήματα στα οποία φάνηκε ότι η σχολική μονάδα τους έχει ανάγκη, μέσω των ενημερωτικών δελτίων του *eSafety Label*, στον αντίστοιχο χώρο της ιστοσελίδας. Στον ίδιο χώρο, έχουν στη διάθεσή τους λίστες ελέγχου για να εντοπίσουν κατά πόσο ισχύουν για το σχολείο τους κάποια μέτρα προστασίας και ανάλογα να πάρουν ιδέες για να αναλάβουν δράση.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της εξελικτικής πορείας της σχολικής μονάδας, το σχολείο μπορεί να πιστοποιηθεί ως σχολείο με χάλκινη, ασημένια ή χρυσή πιστοποίηση. Με την υποβολή υποστηρικτικών στοιχείων υλοποίησης εισηγήσεων βάσει του σχεδίου δράσης, το σχολείο μπορεί να φτάσει στο επόμενο επίπεδο πιστοποίησης. Η πιστοποίηση για τα δύο πρώτα επίπεδα γίνεται διαδικτυακά μέσα από την υποβολή τεκμηρίων, τη συμμετοχή στο δωμάτιο συνομιλιών και συμπλήρωση εντύπων. Ένα σχολείο μπορεί να πετύχει το χρυσό επίπεδο διαπίστευσης εφόσον υπάρξει και η σχετική παρακολούθηση και επιβεβαίωση από τον εθνικό συντονιστή. Η ετικέτα της *Πιστοποίησης eSafety* μπορεί να δημοσιευθεί σε έγγραφα του σχολείου, καθώς και στην ιστοσελίδα του σχολείου. Το έμβλημα της *Πιστοποίησης eSafety* δίνει την ένδειξη σε γονείς και άλλους ενδιαφερομένους ότι η ασφάλεια στο διαδίκτυο λαμβάνεται σοβαρά από τη Διεύθυνση του συγκεκριμένου σχολείου.

Εικόνα 3: Διαδικασία πιστοποίησης

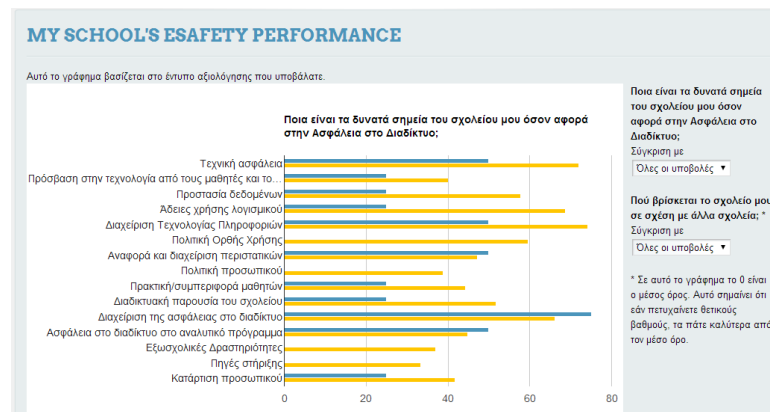

Το εργαλείο αυτοαξιολόγησης

Το εργαλείο αυτοαξιολόγησης στο Πρόγραμμα *eSafety Label* δημιουργήθηκε με στόχο να δώσει στα σχολεία ένα εργαλείο που να τα βοηθά να έχουν μια συνολική εικόνα για το πού βρίσκεται το σχολείο σε σχέση με την υπεύθυνη χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.). Το εργαλείο αυτοαξιολόγησης, σε μορφή ερωτηματολογίου, διερευνά θέματα υποδομής (π.χ. Είναι όλοι οι υπολογιστές προστατευμένοι από τους ιούς;), πολιτικής (π.χ. Έχει το σχολείο κάποια πολιτική που να δηλώνει πώς πρέπει να γίνεται η ηλεκτρονική επικοινωνία στο σχολείο;) και πρακτικής (π.χ. Διδάσκεται η ασφάλεια στο διαδίκτυο ως μέρος του Αναλυτικού Προγράμματος;).

Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 30 τυχαία επιλεγμένες, από μία ευρύτερη βάση, ερωτήσεις. Οι 30 ερωτήσεις καλύπτουν ισάριθμα πτυχές που σχετίζονται με την υποδομή, την πολιτική και την πρακτική του σχολείου σε σχέση με την ασφάλεια στο διαδίκτυο. Δίνεται από την αρχή η προτροπή να συζητηθούν οι ερωτήσεις με τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς, τη Διεύθυνση του σχολείου και τους μαθητές, καθώς ένας μόνο εκπαιδευτικός μπορεί να μην έχει τη συνολική εικόνα του τι συμβαίνει στο σχολείο. Για τον λόγο αυτόν, δίνεται η δυνατότητα αποθήκευσης πριν από την υποβολή. Εφόσον το εργαλείο είναι κοινό για σχολεία διαφορετικών χωρών, βαθμίδων και υποδομής, δίνεται η επιλογή να προστεθούν περαιτέρω σχόλια. Τα σχόλια δεν έχουν ρόλο στην αυτόματη δημιουργία του σχεδίου δράσης και τον καθορισμό του επιπέδου πιστοποίησης που θα πάρει το σχολείο, αλλά δίνουν τη δυνατότητα στον εθνικό συντονιστή να δώσει πιο ουσιαστική ανατροφοδότηση. Αφού απαντηθούν οριστικά οι ερωτήσεις, αξιολογούνται και το σχολείο κατατάσσεται αναλόγως σε κατηγορία διαπίστευσης (ασημένιο, χάλκινο, μη πιστοποιημένο). Ακολουθώντας, δημιουργείται αυτόματα το σχέδιο δράσης του σχολείου, το οποίο και εμφανίζεται στην περιοχή της ιστοσελίδας «ο χώρος του σχολείου μου».

Με την ολοκλήρωση της αυτοαξιολόγησης, το σχολείο μπορεί να συγκρίνει το επίπεδο ασφάλειας που παρέχει με το σύνολο των υπόλοιπων σχολείων που υπέβαλαν ερωτηματολόγιο και να εντοπίσει τα δυνατά και αδύναμα του σημεία, παίρνοντας πληροφορίες από το γράφημα που δημιουργείται για το σχολείο του (εικόνα 4).

Εικόνα 4: Παράδειγμα που προκύπτει μέσα από τη διαδικασία αυτοαξιολόγησης

Το σχέδιο δράσης

Το σχέδιο δράσης προκύπτει ως αποτέλεσμα της αυτοαξιολόγησης των σχολείων και προσφέρει συμβουλές, παρατηρήσεις, κατευθυντήριες γραμμές και πόρους, για να βελτιώσει το σχολείο το επίπεδο της ασφάλειας για το διαδίκτυο που προσφέρει. Αναμένεται τα σχολεία, μέσα από το σχέδιο δράσης, να εντοπίσουν τα κενά και τις ελλείψεις τους, να αξιοποιήσουν πληροφορίες και εισηγήσεις και να θέσουν στρατηγικούς στόχους ως προς την υποδομή, την πρακτική και την πολιτική. Τα σχολεία προτρέπονται να διαβάσουν περισσότερες πληροφορίες, για να λάβουν την κατάλληλη ενημέρωση, ώστε να πάρουν τα ανάλογα μέτρα για να μπορέσουν να προσφέρουν ένα ασφαλές, τεχνολογικά

πλούσιο, περιβάλλον για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς. Το σχέδιο δράσης έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να μη δημιουργεί φόβο απέναντι στις προκλήσεις του διαδικτύου, αλλά να δίνει έμφαση και στις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών. Το σχέδιο δράσης καθοδηγεί στη δημιουργία ξεκάθαρης στρατηγικής του σχολείου για την ασφάλεια στο διαδίκτυο και προτείνει τη δημιουργία Πολιτικής Ορθής Χρήσης των νέων τεχνολογιών.

Πολιτική Ορθής Χρήσης

Η δημιουργία Πολιτικής Ορθής Χρήσης αποτελεί συνήθως ένα έγγραφο αποδοχής κανόνων χρήσης του διαδικτύου, το οποίο αναφέρεται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις όσον αφορά στη χρήση του διαδικτύου και τις τυχόν κυρώσεις σε περίπτωση παραβάσεων. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από ένα πλαίσιο κανόνων, το οποίο πρέπει να γίνει αποδεκτό από τη σχολική κοινότητα. Το πλαίσιο κανόνων, το οποίο θα αποτελεί την Πολιτική Ορθής Χρήσης (Π.Ο.Χ.), θα πρέπει να αφορά όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας και για τον λόγο αυτό υπογράφεται από μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς. Οι μαθητές, οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί συμμετέχοντας στη δημιουργία και υπογράφοντας την Π.Ο.Χ. αναλαμβάνουν προσωπική ευθύνη για τις ενέργειές τους στο διαδίκτυο.

Το Πρόγραμμα *eSafety Label*, μέσα από την προτεινόμενη διαδικασία και τα προτεινόμενα εργαλεία, δίνει τη δυνατότητα η Π.Ο.Χ. να είναι αποτέλεσμα της εργασίας της ίδιας της σχολικής μονάδας ως μέρος της ευρύτερης στρατηγικής και, επομένως, να είναι κτήμα όλων των μελών της σχολικής μονάδας. Καθορίζοντας τους κανόνες συμπεριφοράς και τις συνέπειες σε περίπτωση παραβίασής τους, προλαμβάνονται ανεπιθύμητες καταστάσεις στο σχολείο, ενώ παράλληλα προετοιμάζεται η διαχείριση τυχόν συμβάντων. Θέματα που αφορούν σε προσωπικά δεδομένα, διαδικτυακή συμπεριφορά, ακατάλληλο περιεχόμενο, προστασία του δικτύου του σχολείου, κοινωνικά δίκτυα, είναι δυνατόν να πάρουν δυσάρεστες προεκτάσεις και, αν το σχολείο δεν είναι προετοιμασμένο, να επηρεάσουν τη λειτουργία του. Τέτοια περιστατικά συμβαίνουν συχνά, όπως δηλώνουν οι εκπαιδευτικοί, ενώ τέτοιες καταγγελίες γίνονται στη γραμμή βοήθειας του Cyberethics.

Forum – Χώρος συζητήσεων

Ο χώρος συζητήσεων δίνει την ευκαιρία δημιουργίας μιας κοινότητας εκπαιδευτικών και σχολείων που είναι ενταγμένα στο *eSafety Label*. Μέσα από τον χώρο συζητήσεων οι εκπαιδευτικοί μπορούν να πάρουν και να δώσουν ανατροφοδότηση, να ανταλλάξουν πληροφορίες, ιδέες, πρακτικές και χρήσιμο υλικό. Ο χώρος συζητήσεων προωθεί τη συζήτηση και την ανταλλαγή απόψεων. Επιπλέον, δίνει πρόσβαση σε ειδικούς, εφόσον οι εθνικοί συντονιστές μπορούν να βοηθήσουν δίνοντας εισηγήσεις ή παραπέμποντας σε χρήσιμες πηγές υλικού. Επομένως, ο χώρος συζητήσεων γίνεται εργαλείο επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών. Μέσα από τη συζήτηση οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εντοπίσουν σχολεία που αντιμετώπισαν παρόμοια προβλήματα ή περιστατικά, να μάθουν από τις εμπειρίες και τις πρακτικές των άλλων και να λύσουν απορίες. Με τα εργαλεία που μας παρέχει σήμερα η τεχνολογία, δίνεται η δυνατότητα αυτόματης μετάφρασης του κειμένου του χώρου συζητήσεων, δίνοντας έτσι την ευκαιρία για συνομιλία μεταξύ ατόμων που γράφουν σε διαφορετική γλώσσα.

Στον χώρο συζητήσεων εμφανίζονται ήδη αρκετές από τις δραστηριότητες, τις οποίες παρουσιάζουν οι κοινότητες μάθησης, όπως τις περιγράφει ο Wenger (2007). Για παράδειγμα, υπάρχουν νήματα συζητήσεων για επίλυση προβλημάτων, αιτήματα για πληροφορίες, αναζήτηση εμπειριών, συντονισμός και συνέργεια, συζήτηση εξελίξεων, ανταλλαγή υλικού κτλ.

Ενημερωτικά δελτία Πιστοποίησης *eSafety*

Τα ενημερωτικά δελτία του *eSafety Label* καλύπτουν εύρος θεμάτων σχετικά με την Υποδομή, την Πολιτική και την Πρακτική, τα οποία είναι απαραίτητα για τη βελτίωση της ηλεκτρονικής ασφάλειας

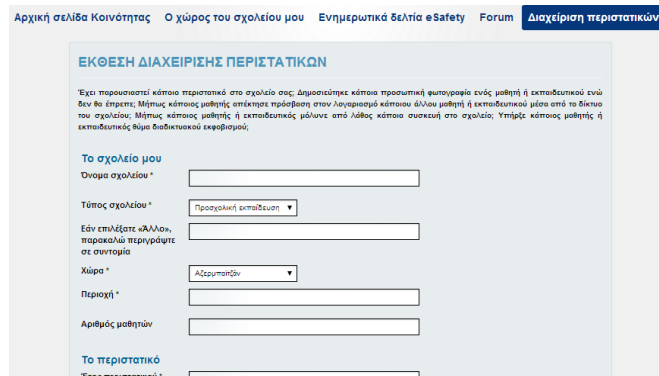
ενός σχολείου. Κάθε ενημερωτικό δελτίο δίνει έναν ορισμό και μια σειρά από κατευθυντήριες γραμμές, καλύπτοντας τις βασικές πτυχές κάθε θέματος. Για κάθε ένα από τα ενημερωτικά δελτία υπάρχει αντίστοιχη λίστα ελέγχου, η οποία θα βοηθήσει να αξιολογηθεί η κατάσταση στο σχολείο. Τα ενημερωτικά δελτία δίνουν πληροφορίες στα σχολεία για άμεση δράση και καθοδηγούν σε δράσεις που χρειάζεται να γίνουν. Δίνονται μάλιστα χρήσιμοι σύνδεσμοι οι οποίοι παραπέμπουν σε περισσότερο υλικό. Στον πίνακα 1 παρουσιάζονται τα ενημερωτικά δελτία που υπάρχουν αυτή τη στιγμή στο *eSafety Label*. Η ομάδα του *eSafety Label*, αναγνωρίζοντας τις ταχείες αλλαγές στην τεχνολογία δέχεται εισηγήσεις για δημιουργία επιπρόσθετων ενημερωτικών δελτίων και για αλλαγές στα υφιστάμενα.

- ΥΠΟΔΟΜΗ
 - Χρήση των κινητών τηλεφώνων στο σχολείο
 - Χρήση αφαιρούμενων συσκευών
 - Προστασία ευαίσθητων δεδομένων στο σχολείο
 - Προστασία των συσκευών σας από κακόβουλο λογισμικό
- ΠΟΛΙΤΙΚΗ
 - Πολιτική Ορθής Χρήσης
 - Ασφαλείς κωδικοί
 - Πολιτική του σχολείου
 - Λήψη και δημοσίευση φωτογραφιών και βίντεο στο σχολείο
 - Σχολεία στα κοινωνικά δίκτυα
- ΠΡΑΚΤΙΚΗ
 - Ενσωματώνοντας την ασφάλεια στο διαδίκτυο στο Αναλυτικό Πρόγραμμα
 - Εισηγήσεις για μαθήματα κατάρτισης για την ασφάλεια στο διαδίκτυο
 - Πληροφορίες για τους γονείς
 - Η χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών από τους μαθητές εκτός σχολείου
 - Διαχείριση περιστατικών
 - Εκφοβισμός στο διαδίκτυο
- Νομικές πτυχές της προστασίας δεδομένων

Πίνακας 1: Ενημερωτικά δελτία που διαθέτει το Πρόγραμμα *eSafety*

Διαχείριση περιστατικών

Στη διαδικτυακή φόρμα έκθεσης διαχείρισης περιστατικών καταγράφεται πώς διαχειρίστηκε το σχολείο κάποιο περιστατικό που έχει προκύψει. Με την υποβολή της έκθεσης διαχείρισης περιστατικών, δημιουργείται μια βάση δεδομένων με τα περιστατικά που παρουσιάζονται στα σχολεία και τις διαδικασίες που ακολουθούν τα σχολεία για τη διαχείρισή τους. Η βάση αυτή δίνει στους αρμόδιους φορείς και στα Υπουργεία Παιδείας πληροφορίες για το ποιες περιοχές χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή, ενώ παίρνουν παραδείγματα από καλές πρακτικές που εφαρμόστηκαν και την εμπειρία των σχολείων.

Εικόνα 5: Διαδικτυακή φόρμα έκθεσης διαχείρισης περιστατικών

Οδηγίες για τη διαδικτυακή πύλη του eSafety Label

Μεταβείτε στην ιστοσελίδα: www.esafetylevel.eu

Πάνω δεξιά, επιλέξτε *Ελληνικά*

Πάνω αριστερά, πατήστε το εικονίδιο , για να κάνετε εγγραφή. (Φροντίστε να θυμάστε τους κωδικούς σας.)

Από την επιλογή **Κοινότητα**, μπορείτε να έχετε πρόσβαση στις σελίδες της πύλης. Θα πρέπει να συμπληρώσετε το **Προφίλ** σας, για να έχετε πρόσβαση σε λειτουργίες μέσα στην κοινότητα. Έπειτα, μπορείτε να συμπληρώσετε το **Έντυπο αξιολόγησης**, για να πάρετε το εξατομικευμένο **Σχέδιο δράσης** σας, το οποίο θα σας βοηθήσει να βελτιώσετε την ηλεκτρονική ασφάλεια του σχολείου σας. Από την περιοχή της ιστοσελίδας «**Ο χώρος του σχολείου μου**», θα έχετε πρόσβαση στο Έντυπο αξιολόγησης και στο Σχέδιο δράσης, αλλά και θα εντοπίσετε τα διάφορα βήματα που θα πρέπει να κάνετε, για να υποβάλετε αίτηση για την **Πιστοποίηση eSafety Label**. Μπορείτε να πάρετε περισσότερες πληροφορίες για σημαντικά ζητήματα, διαβάζοντας τα **Ενημερωτικά δελτία eSafety**. Θα έχετε την ευκαιρία να δικτυωθείτε με άλλα σχολεία σαν το δικό σας, μέσω του **Χώρου συζητήσεων (Forum)**. Επίσης, μην ξεχάσετε να καταγράψετε ανώνυμα περιστατικά στη **Διαχείριση περιστατικών**, καθώς αυτό επιτρέπει στα σχολεία να μοιράζονται και να μαθαίνουν από τις στρατηγικές των άλλων. Η ίδια η ιστοσελίδα θα σας καθοδηγεί για τα βήματα που χρειάζεται να κάνετε.

ΑΥΤΗ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ eSafety Label, ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΜΠΟΡΕΙΤΕ:

- Να συμπληρώσετε το **Προφίλ** σας, αυτό σας επιτρέπει να έχετε περισσότερη πρόσβαση σε περισσότερες λειτουργίες μέσα στην κοινότητα.
- Να συμπληρώσετε το **Έντυπο αξιολόγησης** και να λάβετε ένα εξατομικευμένο σχέδιο δράσης για να αυξήσετε την ασφάλεια στο διαδίκτυο μέσα στο σχολείο σας. Μεταβείτε στο **Ο χώρος του σχολείου μου**. Σημειώνεται ότι η συμπλήρωση του προφίλ είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να αποκτήσετε πρόσβαση στην έρευνα.
- Ελέγξτε τα **Ενημερωτικά δελτία eSafety**.
- Δικτυωθείτε με άλλα σχολεία σαν εσάς στο **δωμάτιο συζητήσεων (Forum)**.
- Αναφέρετε ένα **περιστατικό**.

Μας ενδιαφέρει ιδιαίτερα να ακούσουμε τις σκέψεις σας, έτσι παρακαλούμε να μας βοηθήσετε να μετατρέψουμε το eSafety Label σε ένα πραγματικό χρήσιμο εργαλείο για εσάς δίνοντάς μας ανατροφοδότηση είτε στο **forum** ή μέσω **email**.

Δείγμα ενημερωτικού δελτίου: Χρήση των κινητών τηλεφώνων στο σχολείο

ΧΡΗΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΩΝ ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Είναι όλο και πιο δύσκολο να εφαρμοστεί μια απόλυτη απαγόρευση των κινητών τηλεφώνων στα σχολεία, καθώς δεν είναι μόνο απαραίτητα στις ζωές των νέων ανθρώπων, αλλά επιπλέον πολλοί γονείς επιμένουν ότι θα πρέπει να είναι σε θέση να επικοινωνούν με τα παιδιά τους ανά πάσα στιγμή. Αν και η παρουσία των κινητών τηλεφώνων μπορεί να διαταράξει την ησυχία και να οδηγήσει σε ανάρμοστη συμπεριφορά, ωστόσο τα κινητά μπορούν να προσφέρουν ουσιαστικές δυνατότητες μάθησης, όταν χρησιμοποιούνται ενεργά και δημιουργικά στην τάξη, αρκεί να υπάρχει μια αυστηρή πολιτική σχετικά με την κατοχή και τη χρήση τους.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

- Αναλογιστείτε πώς τα κινητά τηλέφωνα μπορούν να ενσωματωθούν εποικοδομητικά στην τάξη.
- Η πολιτική του σχολείου σας θα πρέπει να περιλαμβάνει κανόνες για την κατοχή και χρήση κινητών τηλεφώνων από το προσωπικό και τους μαθητές. Βεβαιωθείτε ότι αυτή η πολιτική εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλο το σχολείο. Η πολιτική πρέπει τουλάχιστον να απαντά στα ακόλουθα ερωτήματα:
 - Πότε επιτρέπεται/απαγορεύεται η χρήση κινητών τηλεφώνων στο σχολείο;
 - Επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται εφαρμογές για φωτογραφίες και βίντεο; Κάτω από ποιες προϋποθέσεις μπορεί η φωτογραφία ή το βίντεο να δημοσιευτεί;
 - Πού πρέπει να παραμένουν τα κινητά τηλέφωνα κατά τη διάρκεια του μαθήματος;
 - Μπορούν οι μαθητές να έχουν πρόσβαση στο ασύρματο δίκτυο του σχολείου από τα κινητά τους;
 - Σε τι είδους περιεχόμενο μπορούν να ανατρέξουν, όταν χρησιμοποιούν κινητό τηλέφωνο στο σχολείο (π.χ. μη πορνογραφικό ή ακατάλληλο περιεχόμενο).
 - Ποιες είναι οι συνέπειες της παραβίασης της πολιτικής του σχολείου για τα κινητά τηλέφωνα;
- Αναπτύξτε μέσα στην Πολιτική Ορθής Χρήσης του σχολείου σας ένα τμήμα αναφορικά με το πώς οι ψηφιακές τεχνολογίες μπορούν ή δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην τάξη.
- Οργανώστε τακτικές συζητήσεις με το προσωπικό, για να επανεξετάσετε την πολιτική σχετικά με τα κινητά τηλέφωνα και για να συζητήσετε τις δράσεις που πρέπει να λαμβάνονται, όταν παραβιάζεται η πολιτική.
- Ενημερώστε τους γονείς για την πολιτική του σχολείου σχετικά με τα κινητά τηλέφωνα, γιατί πρέπει να λαμβάνονται αυτά τα μέτρα και ποιες συνέπειες μπορεί να συνεπάγεται η παραβίαση της πολιτικής.
- Σε περίπτωση κατάσχεσης ενός κινητού τηλεφώνου, ο/η μαθητής/τρια θα πρέπει να απενεργοποιήσει το τηλέφωνο προτού το παραδώσει στον/στην εκπαιδευτικό, για να εξασφαλιστεί η προστασία των προσωπικών δεδομένων στο τηλέφωνο. Εάν το τηλέφωνο δεν επιστραφεί στο τέλος της σχολικής ημέρας, οι γονείς θα πρέπει να ενημερώνονται και το κινητό τηλέφωνο θα πρέπει να φυλάσσεται σε ασφαλές μέρος.
- Εάν επιτρέπεται στους/στις μαθητές/ριες να έχουν πρόσβαση στο ασύρματο δίκτυο του σχολείου χρησιμοποιώντας κινητό τηλέφωνο, αυτό πρέπει να γίνεται σε διαφορετικό δίκτυο από το ασφαλές δίκτυο που χρησιμοποιείται από το προσωπικό για τις βασικές δραστηριότητες.

Σημείωση: Είναι σημαντικό να συμβουλευτείτε σχετικές εγκυκλίους της Διεύθυνσης της βαθμίδας σας και του Υπουργείου Παιδείας, που αφορούν στο θέμα αυτό.

Επιπρόσθετα, είναι απαραίτητη η ενημέρωση του οικείου επιθεωρητή του σχολείου σας.

Δείγμα λίστας ελέγχου: Χρήση των κινητών τηλεφώνων στο σχολείο

ESAFETYLABEL.EU

Για ένα ασφαλέστερο σχολείο!

Λίστα Ελέγχου: Χρήση των κινητών τηλεφώνων στο σχολείο

Ισχύουν τα πιο κάτω για το σχολείο μας;

Ναι Μερικώς Όχι

Υποδομή

1. Το ασύρματο δίκτυο (wifi) του σχολείου δεν είναι προσβάσιμο για κινητά τηλέφωνα / μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση οι μαθητές αλλά είναι διαφορετικό δίκτυο από το ασφαλές δίκτυο για το προσωπικό.	☐	☐	☐

Πολιτική

2. Η Πολιτική Ορθής Χρήσης περιέχει ένα αυστηρό πρωτόκολλο για τη χρήση των κινητών τηλεφώνων στο σχολείο.	☐	☐	☐
3. Η πολιτική του σχολείου περιέχει ξεκάθαρες κατευθυντήριες οδηγίες για την κατοχή, την χρήση κινητών τηλεφώνων στο σχολείο και τις συνέπειες παραβίασης της πολιτικής.	☐	☐	☐

Πρακτική

4. Η χρήση των κινητών τηλεφώνων είναι εποικοδομητικά ενσωματωμένη στο αναλυτικό πρόγραμμα.	☐	☐	☐
5. Οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές και οι γονείς είναι απολύτως πληροφορημένοι για τις πολιτικές αναφορικά με την κατοχή και χρήση κινητών τηλεφώνων στο χώρο του σχολείου.	☐	☐	☐
6. Εφαρμόζεται από το προσωπικό του σχολείου μια αυστηρή διαδικασία για τη διαχείριση παραβιάσεων της πολιτικής για τα κινητά τηλέφωνα και την κατάσχεση των κινητών.	☐	☐	☐

Το έργο αυτό παρέχεται από το European Schoolnet (www.eun.org) σύμφωνα με την άδεια Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0.

Δείγμα ενημερωτικού δελτίου: Πολιτική Ορθής Χρήσης

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΡΘΗΣ ΧΡΗΣΗΣ

Είναι καλή πρακτική για όλα τα σχολεία να έχουν μια Πολιτική Ορθής Χρήσης, η οποία είναι ένα σαφές και συνοπτικό έγγραφο που παρέχει οδηγίες για ένα ευρύ φάσμα χρηστών, σχετικά με το πώς το διαδίκτυο και οι τεχνολογίες κινητής τηλεφωνίας θα πρέπει να χρησιμοποιούνται.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

- Να είστε σαφείς και συνοπτικοί – μερικές Πολιτικές Ορθής Χρήσης μπορεί να έχουν αρκετές σελίδες, που σημαίνει ότι συνήθως δεν διαβάζονται ή δεν κατανοούνται. Μια καλή Πολιτική Ορθής Χρήσης δεν υπερβαίνει τη μία σελίδα Α4, κατά προτίμηση χρησιμοποιώντας λίστα με κύρια σημεία, ώστε να μπορεί εύκολα να διαβαστεί και να κατανοηθεί.
- Αναλογιστείτε το περιβάλλον σας - η Πολιτική Ορθής Χρήσης θα πρέπει να συμπληρώνει άλλες πολιτικές μέσα στο σχολείο, π.χ. την πολιτική για την προστασία του παιδιού, την πολιτική για τη συμπεριφορά ή την πολιτική κατά του εκφοβισμού.
- Ενθαρρύνετε τη συνεισφορά των τελικών χρηστών - είναι καλή ιδέα να συμμετέχουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι στη δημιουργία της πολιτικής, μαθητές, προσωπικό, γονείς και η τοπική κοινότητα, εάν είναι απαραίτητο. Αυτό θα βοηθήσει να διασφαλιστεί ότι όλες οι ομάδες έχουν την κυριότητα της πολιτικής και, επομένως, είναι πιο πιθανό να την τηρήσουν.
- Γράφετε σε τόνο και ύφος κατάλληλο για τους τελικούς χρήστες - σε πολλά σχολεία η Πολιτική Ορθής Χρήσης θα πρέπει να ισχύει για χρήστες από 4 μέχρι 90 ετών και πρέπει να σκεφτείτε το ύφος της γλώσσας που θα χρησιμοποιήσετε. Οι αρχές να παραμένουν οι ίδιες, αλλά συνάμα η γλώσσα να είναι εύκολα κατανοητή από όλους.
- Ενθαρρύνετε τη θετική χρήση των νέων και αναδυόμενων τεχνολογιών - είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε τις θετικές πτυχές των διαδικτυακών τεχνολογιών, όχι μόνο τους κινδύνους.
- Περιγράψτε με σαφήνεια την αποδεκτή και μη αποδεκτή συμπεριφορά κατά τη χρήση της τεχνολογίας (όχι μόνο της τεχνολογίας που παρέχεται από το σχολείο). Η πολιτική πρέπει να είναι ξεκάθαρη σχετικά με το τι οι χρήστες μπορούν και τι δεν μπορούν να κάνουν, όταν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο.
- Συμβουλευτείτε σχετικές εγκυκλίους της Διεύθυνσης της βαθμίδας σας και του Υπουργείου Παιδείας, που αφορούν στο θέμα αυτό, και βεβαιωθείτε ότι η πολιτική σας συνάδει με την πολιτική του Υπουργείου.
- Ενημερώστε τον οικείο επιθεωρητή του σχολείου σας.

Δείγμα προτύπου: Πολιτική Ορθής Χρήσης Τ.Π.Ε. Προσωπικού

Πολιτική Ορθής Χρήσης Τ.Π.Ε. Προσωπικού 2013

[σημειώστε το όνομα του σχολείου σας εδώ]

Ως ένας επαγγελματικός οργανισμός με ευθύνη για την ασφάλεια των μαθητών, είναι σημαντικό όλο το προσωπικό του σχολείου να λαμβάνει όλα τα δυνατά αναγκαία μέτρα, για να προστατεύει τα δεδομένα και τα συστήματα πληροφοριών από ιούς, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση, ζημιές, απώλειες, κατάχρηση και κλοπή. Όλα τα μέλη του προσωπικού έχουν την ευθύνη να χρησιμοποιούν το σύστημα υπολογιστών του σχολείου με επαγγελματικό, νόμιμο και ηθικό τρόπο. Επιπλέον, σήμερα πολλά σχολεία υιοθετούν την πολιτική «Φέρτε τη συσκευή σας στο σχολείο», η οποία καθιστά ζητήματα προστασίας και ασφάλειας ακόμη πιο δύσκολα. Για να εξασφαλιστεί ότι τα μέλη του προσωπικού έχουν πλήρη επίγνωση των επαγγελματικών ευθυνών τους, όταν χρησιμοποιούν Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας, καλούνται να διαβάσουν και να υπογράψουν αυτή την Πολιτική Ορθής Χρήσης.

Αυτή δεν είναι μια εξαντλητική λίστα και σε όλα τα μέλη του προσωπικού υπενθυμίζεται ότι η χρήση των Τ.Π.Ε. πρέπει να συνάδει με το ήθος του σχολείου, με άλλες σχετικές πολιτικές και με τον νόμο.

- Αντιλαμβάνομαι ότι τα συστήματα πληροφοριών και Τ.Π.Ε. περιλαμβάνουν δίκτυα, δεδομένα και αποθήκευση δεδομένων, τεχνολογίες επικοινωνίας με σύνδεση ή μη σύνδεση στο διαδίκτυο, καθώς και συσκευές πρόσβασης. Για παράδειγμα: κινητά τηλέφωνα, προσωπικούς ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (email) και ιστοσελίδες κοινωνικών μέσων.
- Τα συστήματα πληροφοριών των σχολείων πρέπει να χρησιμοποιούνται σωστά. Αντιλαμβάνομαι ότι «ο περί της Σύμβασης κατά του Εγκλήματος μέσω του Διαδικτύου (Κυρωτικός) Νόμος του 2004 -22(III)/2004» αναγνωρίζει τα ακόλουθα ποινικά αδικήματα:

Την με πρόθεση και χωρίς δικαίωμα:

- πρόσβαση σε σύστημα Η.Υ. παραβιάζοντας τα μέτρα ασφαλείας,
- πρόσβαση με τεχνικά μέσα σε δεδομένα Η.Υ., τα οποία δεν εκτέμνονται δημόσια από, προς ή μέσα σε ένα σύστημα Η.Υ.,
- καταστροφή, διαγραφή, μεταβολή ή απόκρυψη δεδομένων Η.Υ.
- πρόκληση σοβαρής παρεμπόδισης ή διακοπής της λειτουργίας ενός συστήματος υπολογιστή, μέσω εισαγωγής, μεταφοράς, καταστροφής, διαγραφής, μεταβολής, προσθήκης, απόκρυψης δεδομένων ηλεκτρονικού υπολογιστή ή αποκλεισμού της πρόσβασης στα δεδομένα αυτά.
- Αντιλαμβάνομαι ότι οποιοδήποτε υλικό και λογισμικό μου παρασχεθεί στον χώρο εργασίας μου για επαγγελματική χρήση, μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο από μέλη του προσωπικού του σχολείου και μόνο για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Για να αποτραπεί η μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση στο σύστημα ή σε προσωπικά δεδομένα, δεν θα αφήνω οποιοδήποτε σύστημα πληροφοριών χωρίς επιτήρηση, δίχως προηγουμένως να αποσυνδεθώ ή να κλειδώσω τη σύνδεσή μου κατάλληλα.
- Θα σέβομαι την ασφάλεια του συστήματος και δεν θα αποκαλύψω οποιονδήποτε κωδικό πρόσβασης ή πληροφορίες ασφαλείας. Θα χρησιμοποιώ έναν «ισχυρό» κωδικό πρόσβασης (έναν

ισχυρός κωδικός πρόσβασης έχει γράμματα, αριθμούς και σύμβολα, με 8 ή περισσότερους χαρακτήρες, δεν περιέχει λέξεις από το λεξικό και χρησιμοποιείται μόνο για ένα σύστημα).

- Δεν θα επιχειρήσω να εγκαταστήσω οποιοδήποτε λογισμικό που αγόρασα ή κατέβασα, συμπεριλαμβανομένων γραμμών εργαλείων για προγράμματα περιήγησης διαδικτύου ή υλικού, χωρίς άδεια από τον διαχειριστή του συστήματος.
- Θα διασφαλίσω ότι τα προσωπικά δεδομένα των μαθητών, του προσωπικού ή των γονέων/κηδεμόνων τηρούνται σύμφωνα με τον «Περί επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Νόμο - 138(ι)/2001» (Κύπρος) / νόμο 3471/2006 Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τροποποίηση του Ν. 2472/97 (με ενσωματωμένες και τις τελευταίες τροποποιήσεις βάσει των Ν. 3783/2009, Ν. 3917/2011 και Ν. 4070/2012- Ελλάδα). Αυτό σημαίνει ότι όλα τα προσωπικά δεδομένα θα πρέπει να λαμβάνονται και να τηρούνται θεμιτά και νόμιμα, να τηρούνται μόνο για συγκεκριμένους σκοπούς, να μην τηρούνται περισσότερο από όσο χρειάζεται και να παραμένουν ιδιωτικά και ασφαλή με τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας να εφαρμόζονται, είτε χρησιμοποιούνται στον χώρο εργασίας είτε φιλοξενούνται στο διαδίκτυο (μόνο σε χώρες ή ιστοσελίδες με κατάλληλους ελέγχους για την προστασία των δεδομένων) είτε η πρόσβαση γίνεται εξ αποστάσεως. Οποιαδήποτε δεδομένα αφαιρούνται από το σχολείο (για παράδειγμα μέσω email ή με αφαιρούμενες μονάδες αποθήκευσης ή CD), θα πρέπει να κρυπτογραφούνται με κάποια μέθοδο, την οποία εγκρίνει το σχολείο. **(Τα σχολεία ενδεχομένως να επιθυμούν να επισυνάψουν την πολιτική τους για την ασφάλεια των δεδομένων).** Οποιοσδήποτε φωτογραφίες ή βίντεο των μαθητών θα χρησιμοποιούνται μόνο με τον τρόπο που δηλώνεται στην πολιτική του σχολείου για οπτικοακουστικό υλικό **(τα σχολεία μπορεί να επιθυμούν να επισυνάψουν ένα αντίγραφο της πολιτικής τους για τις εικόνες)** και θα λαμβάνουν πάντα υπόψη τη γονική συναίνεση.
- Δεν θα κρατήσω επαγγελματικά έγγραφα που περιέχουν ευαίσθητες ή προσωπικές πληροφορίες (συμπεριλαμβανομένων εικόνων, αρχείων, βίντεο κτλ.) που σχετίζονται με το σχολείο, σε οποιοδήποτε προσωπικές συσκευές (όπως ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές, φορητούς υπολογιστές, κινητά τηλέφωνα), εκτός αν είναι ασφαλισμένα και κρυπτογραφημένα. Όπου είναι δυνατόν, θα χρησιμοποιώ την πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του σχολείου, για να μεταφορτώνω οποιαδήποτε έγγραφα εργασίας και αρχεία σε ένα προστατευμένο με κωδικό πρόσβασης περιβάλλον **(εάν χρειάζεται)**. Θα προστατεύω τις συσκευές που βρίσκονται υπό την ευθύνη μου από μη εγκεκριμένη πρόσβαση ή κλοπή.
- Δεν θα αποθηκεύω οποιοδήποτε προσωπικές πληροφορίες στο σύστημα υπολογιστών του σχολείου, οι οποίες δεν σχετίζονται με σχολικές δραστηριότητες, για παράδειγμα προσωπικές φωτογραφίες, αρχεία ή οικονομικές πληροφορίες.
- Θα σέβομαι τα πνευματικά δικαιώματα και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.
- Έχω διαβάσει και καταλαβαίνω την πολιτική του σχολείου για την ασφάλεια στο διαδίκτυο, η οποία καλύπτει τις απαιτήσεις για ασφαλή χρήση των Τ.Π.Ε., συμπεριλαμβανομένης της χρήσης κατάλληλων συσκευών, ασφαλούς χρήσης των ιστοσελίδων κοινωνικών μέσων και της επίβλεψης των μαθητών στην τάξη και σε άλλους εργασιακούς χώρους. **(Τα σχολεία μπορεί να επιθυμούν να επισυνάψουν ένα αντίγραφο της πολιτικής του σχολείου για την ασφάλεια στο διαδίκτυο ή να συμπεριλάβουν συγκεκριμένες προσδοκίες).**
- Θα αναφέρω όλα τα περιστατικά που προκαλούν ανησυχία σχετικά με τη διαδικτυακή ασφάλεια των παιδιών στον/στην καθορισμένο/η συντονιστή/τρια για την προστασία των παιδιών **(όνομα)** και/ή στον/στην συντονιστή/τρια για την ασφάλεια στο διαδίκτυο **(όνομα)** το συντομότερο δυνατόν. Θα αναφέρω οποιαδήποτε τυχαία πρόσβαση ή λήψη ακατάλληλου υλικού, παραβιάσεις στα φίλτρα ή ακατάλληλες ιστοσελίδες στον/στην καθορισμένο/η συντονιστή/τρια για την προστασία των παιδιών **(όνομα)** και/ή στον/στην υπεύθυνο για τα φίλτρα **(όνομα)** το συντομότερο δυνατόν. **(Το σχολείο μπορεί να επιθυμεί να επισυνάψει ένα διάγραμμα ροής για τις αναφορές.)**

- Δεν θα επιχειρήσω να παρακάμψω κανένα σύστημα φιλτραρίσματος και/ή ασφαλείας που βρίσκεται σε εφαρμογή από το σχολείο. Αν υποψιάζομαι ότι ένας υπολογιστής ή σύστημα έχει υποστεί βλάβη ή έχει προσβληθεί από ιό ή άλλο κακόβουλο λογισμικό ή αν έχω χάσει κάποιο έγγραφο ή αρχείο σχετικό με το σχολείο, τότε θα το αναφέρω στον/στην υπεύθυνο υποστήριξης/ομάδα υποστήριξης (όνομα επαφής) Τ.Π.Ε. το συντομότερο δυνατόν. (Τα σχολεία μπορεί να επιθυμούν να παρέχουν εδώ πιο συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με την πρόσβαση σε τεχνική βοήθεια).
- Η ηλεκτρονική μου επικοινωνία με τους μαθητές, γονείς/κηδεμόνες και άλλους επαγγελματίες θα γίνονται μόνο μέσω εγκεκριμένων από το σχολείο καναλιών επικοινωνίας (σημειώστε εδώ τα κανάλια επικοινωνίας, π.χ. μέσω της ηλεκτρονικής διεύθυνσης που παρέχεται από το σχολείο ή τηλεφωνικού αριθμού). Οποιοσδήποτε προϋπάρχουσες σχέσεις, οι οποίες μπορεί να το διακινδυνεύσουν αυτό, θα πρέπει να συζητηθούν με [σημειώστε εδώ το όνομα του αρμόδιου φορέα του σχολείου σας, π.χ. Διευθυντή/τρια].
- Η χρήση των Τ.Π.Ε. και των συστημάτων πληροφοριών θα είναι πάντα συμβατή με τον επαγγελματικό μου ρόλο, είτε χρησιμοποιώντας τα συστήματα του σχολείου είτε προσωπικά συστήματα. Αυτό περιλαμβάνει τη χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, κειμένου, μέσων κοινωνικής δικτύωσης, παιχνίδια, δημοσιεύσεις στο διαδίκτυο και άλλες συσκευές ή ιστοσελίδες. Η χρήση των Τ.Π.Ε. δεν θα παρεμβαίνει στα καθήκοντα της εργασίας μου και θα είναι σε συμφωνία με την Πολιτική Ορθής Χρήσης του σχολείου και τον νόμο. Δεν θα γίνομαι φίλος με τους μαθητές μου σε ιστοσελίδες κοινωνικών μέσων, όπως το Facebook.
- Δεν θα δημιουργώ, διαβιβάζω, επιδεικνύω, δημοσιεύω ή προωθώ οποιοδήποτε υλικό που είναι πιθανόν να παρενοχλήσει, να προσβάλει, να προκαλέσει αναστάτωση ή περιττό άγχος σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ή οτιδήποτε άλλο που θα μπορούσε να επηρεάσει την επαγγελματική μου υπόληψη ή την υπόληψη του σχολείου. Θα προωθώ την ασφάλεια στο διαδίκτυο με τους μαθητές που έχω υπό την ευθύνη μου και θα τους βοηθώ να αναπτύξουν υπεύθυνη στάση για τη διαδικτυακή ασφάλεια, τη χρήση των συστημάτων και το περιεχόμενο στο οποίο αποκτούν πρόσβαση ή δημιουργούν.
- Αν έχω απορίες ή ερωτήσεις σχετικά με την ασφαλή και επαγγελματική πρακτική στο διαδίκτυο, είτε στο σχολείο είτε αλλού, τότε θα τις αναφέρω στον/στη συντονιστή/τρια για την ασφάλεια στο διαδίκτυο (όνομα) ή στον/η Διευθυντή/τρια.
- Αντιλαμβάνομαι ότι η χρήση των πληροφοριακών συστημάτων, του διαδικτύου και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στο σχολείο μπορεί να παρακολουθούνται και να καταγράφονται, για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με την πολιτική του σχολείου.

Το σχολείο μπορεί να ασκήσει το δικαίωμά του να παρακολουθεί τη χρήση των συστημάτων πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στο Διαδίκτυο και της παρακολούθησης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, προκειμένου να παρακολουθήσει τη συμμόρφωση με την παρούσα Πολιτική Ορθής Χρήσης και την Πολιτική Προστασίας της Ασφάλειας των Προσωπικών Δεδομένων του σχολείου. Όταν πιστεύεται ότι έγινε μη εξουσιοδοτημένη ή/και ακατάλληλη χρήση του συστήματος πληροφοριών ή μπορεί να υπάρχει απαράδεκτη ή ακατάλληλη συμπεριφορά, το σχολείο θα εγείρει πειθαρχική διαδικασία. [Προσθέστε εδώ μια αναφορά, όπου μπορείτε να εντοπίσετε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτό.] Εάν το σχολείο υποψιάζεται ότι το σύστημα μπορεί να έχει χρησιμοποιηθεί για εγκληματικούς σκοπούς ή για την αποθήκευση παράνομου κειμένου, εικόνων ή ήχου, τότε το θέμα θα τεθεί υπόψη σχετικών οργανισμών επιβολής του νόμου.

Έχω διαβάσει, κατανοώ και συμφωνώ ότι θα συμμορφώνομαι με την Πολιτική Ορθής Χρήσης Τ.Π.Ε. Προσωπικού.

Υπογραφή: Ονοματεπώνυμο ολογράφως: Ημερομηνία:

Αποδέκτης: Ονοματεπώνυμο ολογράφως:

<http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html>

E-mail: internetsafety@cyearn.pi.ac.cy

